

Urejuje:
J a k o b D i m n i k,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 13. Ljubljana, 1. mal. srpana 1895. XXXV. leto.

Vsebina: † Andrej Praprotnik. — Ivo Trošt: Mladina in avtoriteta. — Augusta Kolnik: Vpliv vzajemnega postopanja učiteljstva na isti šoli na otroško vzgojo. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — A. Likozar: Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca mal. srpana. — Listek. — Književnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učit. služeb.

Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani naznanja
prežalostno vest, da je njega častni član blagorodni gospod

Andrej Praprotnik,

šolski ravnatelj v p., odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono,
bivši ud c. kr. deželnega šolskega sveta ter urednik „Učiteljskemu
Tovarišu“, častni član mnogih slovenskih učiteljskih društev, odbornik
„Matice Slovenske“, „Vdovskega učiteljskega društva“, „Narodne Šole“
slovenski pisatelj i. t. d., i. t. d.

dné 25. rožnika 1895, previden s sv. zakramenti za umira-
joče, mirno v Gospodu zaspal.

Blag mu bodi spomin!

Mladina in avtoriteta.

Vsaka oblast je od Boga.
Sv. Pismo.

II.

Različni so faktorji, ki vedoma ali nevedoma rušijo duhovsko in posvetno avtoriteto. Tukaj jih ne bomo strogo ločili v one, ki delajo to namenoma, v one, ki delajo to le zastran navade in one, ki so samo slepo orodje drugim. Nam je poštovati samo dejstva in iz njih kazati na pogubne posledice. Naposled nam je tudi povsem isto, če je zapeljal ljudstvo pristni frامason, rdeč socijalni demokrat ali samo zaslepljenec, kateremu so vrgli preko oči mrežo nejasnih pojmov, najčešče pa mrežo, skozi katero se mu blesti zlató. Ko je ljudstvo zapeljano, ondaj mu ne koristijo takšna raziskavanja.

Nisem pa hotel trditi, da le frامasonska družba in njeni trabantje delujejo s takšnimi sredstvi, kakoršna spoznamo v pogubnem nasvetu, češ: boj se oblasti, ker ima moč oškodovati te na osebni prostosti, moč celo, da ti vzame življenje. Takšni nazori so razširjeni že dandanes iz krogov različnih novodobnih, brezverskih društev med ljudstvom. Morda tle v narodih že od pamtiveka, danes so dobili le novi eri primerno hrano, drugačno obliko, ideja sama je pa tako stara kot človeški rod.

Nekaj primerov!

Izraelci so godrnjali zoper Boga in njegove postave, kolikorkrat se jim je godilo slabo; odpadli so pa le tedaj, ko se jim je godilo predobro. — Judje so za Kristusovih časov le nevoljno nosili jarem rimskega gospodstva, a bali so se javno nasprotovati. Sodimo pa lahko, da se je to vršilo tajno, ker se je vsled občnega upora natanko izvršilo Odrešenikovo prerokovanje glede na razdejanje Jeruzalema. Tekli so potoki krvi, a ljudstvo je padlo v verige.

Martin Luter je začel naravnost tresti cerkveno avtoriteto na papežu samem trdeč, da se sklicuje na boljše poučenega papeža, ker tedanji ni dovolj poučen. — Francoski veliki prevrat se je začel s skrivnim in javnim zabavljanjem proti dvorskim krogom, proti oblastim in slednjič proti kralju. Vse so prevrgli, in konec splošnega razdejanja je bilo zopet kraljestvo.

Nekedaj avstrijski deli solnčne Italije so se združili z materjo zemljo uprav po tem potu. Začelo se je zabavljanje proti državni oblasti, in ko je bilo ljudstvo pridobljeno za ta korak, navdušali so ga za ideal skupne domovine.

Toda upornost proti avtoriteti se ne seje povsod tako na debelo, ona ima korenine — kakor smo že omenili — često v viru človeške družbe, namreč v družini. Tam, kjer roditelja nista složna ter niti vpričo svojih otrok ne moreta prikrivati svojih slabosti, namreč se

zjedata, prepirata, očitata storjene in ne storjene grehe, tam je avtoriteta starišev — pod ničlo. Nesmisel je potem zahtevati, da bi jih spoštovali otroci ter se pokorili moralni moči njihove besede, ko vedo do pičice vse slabosti in vso preteklost očeta in matere, ki mu niti pozneje nista mogla z lastnim vzgledom, s spoštovanjem drug drugega pokazati spoštovanja do samih sebe. Zaman je vsaka misel, zaman trud, da bi potem vcepili otroku takšno spoštovanje morda s kruto silo. „Gotova resnica je, da se nikoli bolj ne goji vpornost kot z zahtevanjem slepe pokorščine.“

Kakšen križ je s tako deco v šoli, to vemo mi: učitelji in duhovniki najbolje, in redki so oni otroci, v katerih bi verski nauki, šolska vzgoja, šolski red in poznejši vzgledi popravili to, kar so na njih skazili roditelji sami z brezbrižnostjo in nebrzdanjem svoje jeze, najčešče pa — jezika, ki hoče biti svoboden. — Šola ima lep namen vzgajati mladino duševno in telesno, toda ta namen je tako idealen, da bi bil dosežen šele potem, ko bi v to delovali nepregrešljivo, vstrajno in po najboljših močeh vsi oni faktorji, ki so s šolo v dotiki, namreč: domača hiša, cerkev in vse javno življenje. A, pomislimo samo glede zadnjega činitelja, koliko je v življenju slučajev, kjer vidijo otroci, kolika razlika, koliko nasprotstvo je med temi slučajji in učiteljevimi ali katehetovimi nauki. Mladina, videča toliko slabih vzgledov, čudo da res ne podivja. — Nedostaje nam prostora in časa, da bi navajali vzgleda zato; saj jih pozna vsakdo, ki ima količkaj posla z vzgojo otrok. Verba movent — v šoli na dobro, exempla trahunt — zunaj šole na slabo. Otroški duh je pa sploh bolj dovzeten za slabo.

Tisto neprestano zbadanje posamičnih članov učiteljskega stanu ali skupnega učiteljstva, tisto ščipanje duhovščine, ki je posredno ali neposredno v zvezi s šolo, ne povikšuje avtoritete omenjenih stanov. Ko bi bilo mogoče in ko bi res kaj pomagalo, prosil bi vsak vzgojitelj mladine vse takšne grobokope po vrsti in s povzdignjenimi rokami: „Nikar, prijatelji, nikar tako! S tem izpodkopavate avtoriteto nam, pa tudi državi in sebi. Gorje ljudstvu, ki ne pozna višje moči od jeklene sile — v imenu svobode.“

Često slišimo zagovarjanje: saj mi ne sumničimo, ne napadamo skupnosti, marveč le posamezne osebe. Ta izgovor je jalov. Prašanje se namreč upira, če je mogoče v tem oziru popolnoma ločiti službo oziroma urad od osebe, ki jo opravlja. Kar zagreši oseba kot taka, to nikakor ni stanu v čast; kar pa zagreši oseba kot javni faktor, ud svojega stanu, to mu naravnost izpodmika podlago avtoritete. In slednjič: ali mora res vse v javnost, koliko krivičnih dlak je na kom, ali se mora res umikati osebna korist in nasprotstvo občemu blagru?

Poleg tega so naše skromne misli o integriteti katerega koli stanu takšne, da kolikor trpe posamni člani, trpi posredno ves stan.

Dostikrat bi bilo bolje, da bi si marsikedo — kakor pravi narod — obesil stot na jezik, kakor pa izusti besedico proti onim stanovom, ki so s šolo v neposredni dotiki.

Nam je namreč izročena neuka mladina, mi ji moramo v mlada srca vcepiti strah božji, ljubezen do bližnjega in spoštovanje vseh božjih in človeških naprav. Nam je torej potrebna moralna moč, ker brez nje ni mogoče premagati težav in zaprek, ki se javljajo med šolo in društvenim življenjem, kar smo že omenili zgoraj. Sedaj pa poštevajmo razmerje, kakoršno je med učiteljem in človeško družbo dandanes, med šolskimi ter verskimi nauki in javnim življenjem, potem pridite vi, grobokopi avtoritete, ki se slepo zaganjate v organizacijo onega stanu, ki ima v rokah vzgojo mladine, uničite nam še to trohico avtoritete, pa le učite sami, zakaj uničili ste podlago človeški družbi. Mari bo potem svobodna? Ako že mora priti trda beseda sem in tja — *homines sumus* — zgodi se povsod tako, da o tem ničesar ne izve mladina. „Gorje človeku, po katerem pride pohujšanje.“ — Svoboda, jasna kot solnce, bo potem obsijala naš rod.

(Konec prih.)

Ivo Trošt.

Vpliv vzajemnega postopanja učiteljstva na isti šoli na otroško vzgojo.

Učiteljski stan ima vzvišeno nalogo otroške vzgoje. Da pa bode naše delovanje donášalo trudu primeren sad, treba je, da postopajo vzgojitelji vzajemno, jedinstveno. Veliko se je vže govorilo, razpravljalo in pisalo o potrebi vzajemnosti med šolo in domom. Danes naj mi bo dovoljeno nekaj besed izpregovoriti o vzajemnosti učiteljstva in njenem vplivu na vzgojo šolske mladine.

Kar je v obitelji oče, to je v šoli učitelj. On vzgaja pred vsem s svojim ugledom; ta je osnovan na spoštovanji. V šoli morajo otroci učitelja pred vsem spoštovati. Blagor mu, ako si more pridobiti ljubezen svojih učencev. Učitelj postane vzor, katerega učenec posnema in si ga v marsikaterih položajih za vzgled vzame. Kaj pa na šolah, kjer deluje več učiteljev? Tedaj mora biti vsak posebej in vsi skupaj tak vzor v posnemanje šolski mladini. To se pa doseže le s tem, da stoje učitelji med seboj v popolnem soglasji, da jeden ne razruši, kar drugi zgradi. Jedinstvenosti je treba ne le v vzgojnih načelih, temveč tudi v izbiranju sredstev in v vnanjem postopanju. Taka vzajemnost vzbuja v učencu množico lastnosti, katerih mu je treba, da doseže

njegova vzgoja pravi namen. Vzajemnost v vzgojnih načelih dovede učenca do stanja samostalnosti, v katerem se ravna ne le po vzgojiteljevem, ampak po svojem lastnem prepričanju in po svoji vesti. Učitelj bode torej vselej rabil le ona vzgojna sredstva, katera pripeljejo učenca do tega cilja. Vnanje postopanje učiteljev pa bode učencu kazalo potrebo in korist dobljenih nauk. Učitelj lahko dolgo govori o bratski ljubezni do bližnjega, o sočutji, o slogi, o miru. Njegove besede pa so le prazen glas, katerega učenec hitro pozabi, če nima pred seboj vzgleda, po katerem se mu je ravnati. Bodimo si torej tovariši ne le v besedah, ampak v istini. Že beseda „tovariš“ znači stališče drug k družemu onih, ki delujejo v enem stanu. Njih delo je jedna velika celota, pri kateri ima vsak svoj del. Ker je delo med dalavce razdeljeno, je enakost med njimi, oni imajo jednake nagibe, enak cilj. Vez, ki veže ude jednega stanu kot delavce v enem poklicu, imenuje se kolegijalnost. Prava kolegijalnost upliva na učenca, kakor solnce na rastlino; nekolegijalnost pa vzbuja speče napake in zaduši dobro seme v rahli otroški duši. Sloga jači, nesloga tlači. Vsak vzgojitelj, torej tudi učitelj je preverjen o resnici tega izreka z ozirom na svoje delovanje.

Vsako vzgojno sredstvo dobi večjo tvornost v vzajemnosti. Povelje, katero da učitelj jednega razreda, je učencu neovrgljivo, ker ve, da je vsem šolarjem vseh razredov taisto ukazano. Taka povelja so ona, ki se tičejo vnanjega vedenja, pozdravljanja in discipline sploh. Posebno disciplina potrebuje vzajemnosti. Naj se učitelj še tako trudi, otroke k redu in miru dovesti, če je pa v kakem drugem razredu dovoljena prostost, gre kmalu tudi njegov razred taisto pot. Vzajemnosti je treba tudi v didaktičnem oziru. Pri branji in pisanji naj bodo po vseh razredih jednake določbe. Na šolah, na katerih ni vpeljano alterniranje, pride učenec vsako leto k družemu učitelju. Res je in tudi potrebno, da se zabrani jednostranska vzgoja, ima vsak učitelj svoje posebnosti in svoje navade. V glavnih potezah pa naj si bodo vendar vsi jednaki. Učenec kmalu spozna jedro besed, tudi če je oblika drugačna, v kateri se mu nauk ponudi.

Da je mogoče vzajemnost uresničiti, imamo priliko za razgovor v domačih konferencijah. Tu se lahko pomenimo o tem in onem, kar je splošna navada in kar lastna izkušnja nasvetuje.

Prava kolegijalnost vpliva нравstveno na učence, katerim so učitelji v svoji slogi bliščeči vzgled; s svojo neslogo pa napravijo pot tej nečednosti tudi v otroška srca. Učitelji naj drug družega podpirajo, drug družega zastopajo, da zabranijo obrekovanje in slabo mnenje ljudstva o šoli in njih učiteljih. Že pozdrav mora kazati spoštovanje do tovariša. Otrok vidi prijateljstvo svojih predstojnikov in njegovo srce se odpre nevedoma temu čutu za svoje sovrstnike. Prijateljsko

občevanje učiteljev med seboj je temelj bratske ljubezni v srcih šolske mladine. Kaže učitelj sočutje, bodisi v veselji ali v žalosti, za svojega tovariša, vzbudi se sočutje tudi v otroški duši. Otrok ima nezmotljiv dar opazovanja in čut zvestobe in udanosti v sebi. Gorje mu, ki moti jasno nebo njegove duše.

Vsak vzgojitelj najde v svojem delovanju priliko, da uresniči besede: V slogi je moč! To naj bo naše geslo! Tega ne zabimo in gotovo bodo veseli vspehi plačevali naš trud. Podajmo si torej roke k tovariški zvezi, le tako nam bo moč vzgojevati domovini vrle sinove in pridne hčere. Ne besede, ampak djanja pospešujejo dobro.

Augusta Kolnik.

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

59.

Druge točka narodne vzgoje je gojitev materinega jezika, kajti ta je najvidnejši znak narodnosti človeške.

Jezik ali govor človekov zove se ona zmožnost, s kojo razumevamo misli drugih ljudi, ako jih izražajo, in s kojo izražamo tudi drugim svoje lastne misli. Pač jih razodevamo tudi mnogokrat drugače: s pogledi, ako migamo z rokami ali teptamo z nogami, i. t. d.; — ali vse to ne zadostuje še človeku.

Ravno jezik povzdiguje človeka nad vse druge živeče stvari. Tudi živali imajo razne glase, s katerimi kličejo druga drugo, s katerimi izražajo veselje in žalost svojo. Toda družega ne mogó razodevati nič. Tudi so njihovi glasovi mnogo nepopolniši od jezika najdivjejšega naroda. Samo človek ima tedaj dar jezika; to pa je zopet posledica njegove pokončne hoje, katera provzročuje, da se njegova pljuča in vsa druga glasila gibljejo prostejše.

Prečuden je pa način, kako se navaja dete jezika. Kmalu po rojstvu čujemo že prve glasove iz njegovih ust. Te izpušča iz sebe le mehanično, brez vsacega povoda. Toda čez nekaj časa že jame se oglašati z istimi glasovi, kedar je lačno, ali kedar ima kako drugo potrebo. A ko se je nasitilo in očedilo, obmolkne takoj. — Še mnogo časa pa preide, da se jame oglašati tudi takrat, kedar mu ne manjka nič, tedaj kedar je popolnem zadovoljno s svojim položajem.

V mnogih slučajih so ti glasovi otrokovi že jako določni. A nima se misliti, da jih je čulo od odraslenih ljudi. Izgovarja jih namreč že v oni dobi, v kateri nahaja se njega posluš še na tako nizki stopinji, da ne čuje celo najhujšega ropota. In učenjaki so dokazali, da so ti

prvotni glasi pri otrocih vseh narodov jednaki. Dojenec Evropejca oglašča se ravno tako, kakor dojenec Afrikanca ali Malajca.

Vse to vendar ne more se imenovati jezik ali govor človeški. Še le v drugem letu svojega življenja jame izgovarjati otrok prve zloge in za temi prve besede. S četrtem letom več je pa že vseh onih besed, koje rabi, da izraža svoje misli, ki so pa največ zelo omejene. Saj je videl do tedaj še tako malo predmetov na zemlji; in čem več jih vidi človek, tem več lahko misli in tudi govori.

Vsak otrok posluša rad govorjenje drugih ljudi. Ravno tako rad pa tudi skuša izgovarjati za njimi vse, kar je čul. Pač ni takoj kos vsaki besedi, zato je njegovo žlobudranje dostikrat jako kratkočasno. Ljudje smejejo se mu jako radi, kar je pa jako napačno. V prihodnje boji se potem otrok govoriti. Vendar to mora, kajti drugače ni mu mogoče naučiti se jezika.

60.

Domača vzgoja vendar prerada zanemarljivo govor otrokov; dobro je, da so še šole, ki imajo nalog popravljati to, kar so grešili domači vzgojitelji na jeziku otrokovem. Saj je pa ravno jezik človeški neprecenljive važnosti.

Naš slavni Metelko piše o tem predmetu: „Kar med živimi stvarmi na zemlji človeku daje posebno vrednost, to je um. Le po umu, ali prav za prav po pravi rabi njegovi more dospeti človek do tiste popolnosti in blažnosti, katero mu je odločil premodri stvarnik njegov. Dokler pa je um človekov navezan na telo, dotlej se razvijati in v načelih svojih vtrjevati more le po jeziku. Čem bolj si človek lika in ureduje svoj jezik, tem trdnjši in čistjši so njegovi pojmi. Nasproti, čem ubožnejši in manj olikan je njegov jezik, tem bolj nejasni in zmedeni so njegovi zapopadki in vse mišljenje njegovo. Po jezikovi olikosti se ravna umska in нравska omika človekova. Hočemo torej svojim rojakom pripomoči k boljši umski in нравski omiki, pričeti moramo z olikovanjem njihovega jezika.“

„Misli in pojmi se le v olikanem jeziku dajo jasno in določno zaznamnjati. Torej trdijo neki novejši modroslovci, in sicer ne brez vzroka, da se celo otrokom nekateri prav tenko modroslovni razumki dajo lahko dopovedati, ako bi z njimi nikoli drugače ne govorili kot v jeziku po modroslovni določbi dovršenem.“

„Bodi si že kakor-koli, tega nam nihče odrekal ne bode, da ljudstvo more le po olikanem jeziku pustiti svojo služnost in grde predsodke, ter napredovati v omiki. Kdo ne ve iz zgodovine, da so grški in latinski jezikoslovci, pesniki in zgodopisci omikovali svoj jezik ne-

znansko omikovali tudi ljudske nravi in vso ljudsko lastnijo. Jdnak izgled se nam kaŹe pri vseh družih narodih.“

61.

Kako pa mi Slovenci prav za prav likamo svoj jezik? Sram me je povedati, a moram pregovoriti tudi o tem resno besedo. V likanji jezika nam pa ni kos noben narod. Likamo ga na takov prečuden način, da ga v govorjenji dostikrat ni poznati, da je slovenski. Kaj pomaga vse to, da se naši pisatelji in pesniki trudijo izražati svoje misli v čisti, gladki in lepi slovenščini, če pa mi občujemo med seboj v tako duhoviti mešanici, da je joj. Ravno v naši govorici izraŹa se prav vidno in natančno vsa naša brezbriŹnost, vsa naša malomarnost in lenoba. Namestu da se trudimo dobro in pravilno govoriti slovenski, napenjamo se na vse kriplje govoriti slabo in nepravilno. Je li to morda pravo, ako začenjamo stavek slovenski, a končujemo ga nemški? Pri tem se pa še izgovarjati ne moremo, da ravnaajo tako samo manj izobraŹeni ljudje med nami. Ravno oni delajo tako, ki so se kaj učili, ki znajo nekaj nemščine, kojo pa vrivajo povsod pri vsaki priliki in nepriliki v svojo slovensko govorico. Nebroj tujk klati se po našem občevalnem jeziku; in namestu da bi jih iztiravali iz njega, vlačimo jih še vedno več vanj. Bogú bodi potoŹeno to.

Kakor bi bil naš jezik res tako ubog. Ravno nasprotno, ravno bogat po oblikah, ravno krepak in blagodoneč je on. Naravnost nesramno je grditi takov jezik s tujkami, ki imajo v sebi dostikrat mnogo manj jedra in mnogo grjo obliko, nego jo ima slovenski izraz za to. Najbolj čudno je pa še to, da dostikrat pridenemo slovenskemu izrazu še tujko, kakor bi hoteli s tem bolje razložiti ali razjasniti to, kakor n. pr.: To je moja tolaŹba in „trošt“, ali pa: To je sramota in „špot“, ali pa: Čuvajte in „vahtajte“, i. t. d. Tako je, zdaj pa le zakličimo ponosno: „mi smo mi!“

Ta mešanica izlegla se je Źe v prejšnjih stoletjih po naših slovenskih mestih, ko je vladala po vseh naših slovenskih pokrajinah nemščina in le nemščina. Takrat bilo je se ve najfineje izražati se le v tem jeziku. Kdor pa iz tedanjih mestnih prebivalcev ni bil zmoŹen prisvojiti si popolnem nemškega jezika, ta začel se je vsaj nekoliko bliŹati se v govoru nemščini s tem, da je vrival med svojo slovensko govorico nemške izraze, ali je pa vsaj prevstrojal slovenske v nemške. V prejšnjih stoletjih je bilo morda to jako fino, a sedaj je to naravnost grdo. Ta grdoba pa tudi na kmeta ni ostajala brez vpliva. Kmet, prihajajoč v mesta čul je to brozgo celo pri taci h ljudeh, ki so se mu zdeli jako učeni in imenitni, in premišljaj si ni dolgo, ter jel bogatiti in krasiti tudi svoj jezik z istimi tujkami, koje so znali tako vestno rabiti meščanje. Tako je prišlo, da je prodrla ta spakedrana mešanica

do najbolj oddaljenega kotiča slovenske zemlje, in ves rod začel je govoriti tako, in se še danes ni odvadil.

62.

A tudi to je kvarilo vedno naš slovenski jezik, da so dohajali vsi uradni dopisi in ukazi našemu kmetu pisani jedino le v nemškem jeziku. To je napotilo kmeta, da je začel imenovati vse urade s tistim imenom, ki se mu je pisalo v onih ukazih. Se ve potem ni šel nikdar več v davkarijo, ampak hodil je le v „steueromt“; za sodnijo se ni brigal nikdar, ampak le za „rihto“; tresel se tudi ni pred grajščinskim oskrbnikom, ampak samo pred „ferboltarjem“; zato pa tudi ni sedel nikdar v ječi ali v zaporu, ampak le sem ter tje v „kéhi.“

Tudi dosluženi vojaki zanesli so marsikatero tujko med naš narod. Saj oni niso pisali domu nikdar nobenega pisma, ampak vedno le „prif“; perila niso poznali, ampak le „beš“; streljali niso nikdar s puško, ampak jedino le z „gverom“. Če so pa postali šarži, niso nosili rokovic, ampak „ánčahe“; stotnikov tudi ni bilo še takrat, ampak sami „štrengr gavtmani“.

Tem vrle družice so bile pa one kmečke deklice, ki so hodile služiti v mesta. Tudi one imajo na vesti mnogo spak, ki so se vrinile v naš jezik. Saj one niso hodile ob nedeljah popoldne nikdar na sprehod, ampak vedno le na „špancir“; ljubčekov tudi niso poznale, namestu njih so imele le kake nedolžne „šoceljne“, one so bile pa „šocke“; služba delala jim tudi ni nikdar preglavice, ampak jedino le „dinst“; celo obleke ni jim bilo treba nositi, ampak k večemu kak „gvant“.

Glejte ljubi moji! Tako smo likali in tako likamo sem ter tje še dan danes slovenski jezik. Saj bi pa tudi brez tega likanja ne imeli ne „riht ne kéh, ne beša ne gvantov“. Kar nagi bi morali hoditi.

63.

Zraven tega je pa vendar le nemščina še dan danes občevalni jezik vseh politiranih krogov po Slovenskem — omikanih krogov ne pristuje za vse slučaje. Trdi se tudi še sem ter tje, da je veličastneje, ako izraža kdo svoje misli in nesmisli v nemščini. Na Doljnem Avstrijskem, Solnograškem in drugod zna pač vsak kmet nemški; a na Slovenskem še ne, in zato je tu znanje nemščine vselej znak više politure.

Toda ako hočeš v premnožih slučajih res razumeti to nemščino, moraš biti le rojen Slovenec. Pravi pristni Nemec še pojma nima o tej nemščini. Naravnost nerazumljiv zanj je vsklik: „O diese Baben!“ (Oj te babe!) — Ali je razumljivo dalje to komu drugemu nego Slovencu, kedar se zadrè kdo nad kom rekóč: „Aber gehen Sie sich salzen!“ — Lep in ginljiv je tudi ta-le rek, ki sem ga čul nekóč: „Papa, der Kužek will aber nicht die Kobilcen fressen!“ Oj, ti lju-

beznjiva nedolžnost! — Prav lepa cvetka nemščine na Slovenskem je tudi ta-le izjava neke deklice: „Mama, die Mačka ist über die Stiegen gegent.“ Ali bi ne bolela ušesa pristnega Nemca pri tem stavku? — Kako ljubo glasi se pa tudi vprašanje: „Wie haben Sie sich gestern gehabt?“ — Pa tudi to je imenitno, ako čuješ v Ljubljani: „Die Katrea geht aber morgen am Roženpoh!“ Srečno pot, Katrea! Poljšaj se, Katrea!

Skoro bi dejal, da bi izkazovali mnogi Slovenci večo čast nemščini, ako bi nikdar ne izbleknili nemške besede. Oj ti ubogi nemški jezik! Kako se pačiš ti po Slovenskem! Saj ti nisi kriv, da te hrusta Gorenjec, da te zavija Dolenjec, da te poje Slovenec na Štirnem. Ne, ne, ti nisi kriv, ampak krivi so jedino naši rojaki. Sram jih bodi!

A še neka prikazen javi se pri nas. Kedar vstopi kak bolje oblečen človek v kako krčmo ali prodajalnico po naših mestih, gotovo ga obgovore ali pozdravijo vselej nemški. Ta navada pa že nima para pri nobenem drugem narodu. Le kmet slovenski, samo ti si še tako srečen, da te nagovarjajo povsod slovenski, celo v onih prodajalnicah, kojih lastniki so trdi Nemci.

Toda s tem ni rečeno, da s tujci nimamo govoriti v njihovem jeziku, ako ga znamo. A nagovarjajo in pozdravljajo naj se tujci pri nas le v slovenskem jeziku. Ako vidimo potem, da ne zna ta ali oni slovenščine, občuje naj se ž njim v njegovem narečji. Tako je tudi celo na Ogrskem, in Madjari so vendar znani, da čislajo nad vse svoj jezik. Tam pozdravlja se vsakdo madjarski, a potem se tudi ne brani noben Madjar govoriti ž njim v njegovem jeziku, ako ni večč ogrščini. Tako bodi tudi pri nas.

(Dalje prih.)

Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca mal. srpana.

Bilo je pričakovati, da bomo v začetku rožnika še z delom zelo zadaj, a zadnji dnevi vel. travna so bili nenavadno ugodni, zato nam je precej poraslo v vrtu, kar se ni bilo nadejati. Delo v rožniku je bilo torej precej normalno. Osuli smo že pozni krompir v pretečenem meseci in repa za seme nam je tudi skoraj povsod dozorela. Ako nam repo ob času zorenja tiči preveč obirajo, jo smemo populiti, kakor hitro rumena postaja, bode že v slani še popolnoma dozorela.

V tem meseci presadimo vso poletno endivijo in proti konci meseca nekaj zimske endivije. Matovilček za zimo sejemo sredi t. m. ravno tako tudi nekaj zgodnje repe.

Zgodnji krompir dozori konci t. m. Prostor, kjer smo krompir skopali, dobro polijemo z gnojnico in še enkrat prekopljemo ter sejemo pozno repo.

Kakor hitro nam paradižnik doraste nad 50 cm, porežemo vse vrhe, ker zgodnji paradižniki tako ne dozore. Popolnoma napačno je pa, ako bi tudi ostale liste obrezali, kar je v nekaterih krajih navada. Listi so za rastlino neobhodno potrebni.

Čebulo pritismo proti konci meseca popolnoma k tlom, da se listne cevi malo nalomijo, ker tako čebula bolj debeli. Ako hočemo prav debelo čebulo imeti, jo moramo večkrat z gnojnico zaliti. Samo to napako ima debela čebula, da rada gnije. Najbolj se ohrani čez zimo čebula, kojo smo predelali kot enoletno.

Ako imamo kaj praznega prostora, lahko še sejemo pozni grah. Konci meseca osujemo tudi pozno zelje. Dobro je, če prej zemljo z gnojnico polijemo.

A. Likožar.

Listek.

Pritiskanje kljuk.

Korakal sem po glavnem trgu s povešeno glavo pa z razprostrtim dežnikom, kajti pričelo je res krepko deževati. Stopal sem proti stanovanju vodje C. Ko pridem tja, pritiskem na kljuko in — — — — ljubka gospica pravila mi je, da so gospod na sprehodu, pa da jih pred pol ure ne bode nazaj.

Podam vizitko, poklonim in napotim se proti pisarni g. dr. D.

Hipoma sem pri kljuki. Pritiskem, vstopim — — in na me so se obrnile celo iz druge sobe zvedave oči pisarjev, ki so bili pa menda jednacih pohodov že vajeni. Zdeti se mi je hotelo, kot da so se namuzavali.

„Gospod so na Bledu in jih pred večerom najbržeje ne bode domu,“ odgovoril mi je prijazno gospod Y na mojo poizvedbo in — — opravič sem tudi tu!

Stopal sem zopet na cesto in razprezal dežnik. Lilo je iz neba kot iz škafa, pa tudi iz moje glave je lilo, kot bi ožemal kuhano repo, po vsem životu pa sem čutil nenavadno veliko toplote.

Toda pogum mi še ni upál. Od tod ni bilo daleč do notarja E. „Še tja grem,“ mislim si, „če pa še tam nič ni, potem pa ne storim ne koraka več danes!“

In šel sem še tja. Pritisnil sem za kljukico in vstopil v prvo sobo, od koder so mi prijazni pisarji takoj pokazali v odprto drugo sobico do g. notarja, katerega je obdajalo ravno nekaj kmečkih mož, ki so se bili pri njem ženili ali kaj.

Urno se opravičim, da se drznem motiti, pa povem g. notarju svoje težnje.

„Ne vem, kako bode kaj,“ pravi mi gospod na to, „oglasilo se je pri meni že toliko število kompetentov, pa samih tako izvrstnih, da bi napravili v hipu še jedno deško ljudsko šolo z desetimi paralelkami, da bi mogli vse te odlične prošnjike nastaviti v mestu, ko bi šlo po mojem!“ —

„Verjamem, g. notar“, odgovorim mu, „namen mojega pohoda je tudi le, da se vam pokažem po lici in osebi, da se me blagovolite spominjati tedaj, ko bode imeli oddajati v mestu polno perišče učiteljskih služb in vam bode prošnjikov nedostajalo!“

Prijazni gospod mi je zatrdil, da bode tej želji prav lahko in rad ustregel, jaz pa sem se poklonil in šel.

Podal sem se še do kljuk gg. G. H. J. — — — toda kljuke sem pač pritiskal, a z gospodi pa nisem govoril, ker prvi je bil bolan, drugi na obisku, tretji pa po važnih opravkih.

Vrnil sem se ob jednej uri k sestri — — — klavern, pobit in otožen, zdelan in zmučen — — — — pa praznega želodca, kajti bila je skledica kave, ki sem jo bil spil v jutru pred odhodom zadnje, kar sem použil tisto dopoldne!

Ko sem šel „drugič kljuke pritiskat, imel sem pa že več skušnje. Šel sem na vse zgodaj, ko gospoda še navadno spi, pa sem povpraševal na kompetentnih mestih — — — to je v kuhinjah! — če bodo isti dan gospod doma in kedaj bi bilo moči ž njimi govoriti. Ko sem se tako oglasil na treh odličnih mestih, pa sem zvedel, da bi bila moja pot zaman, pustil sem za isti dan slovesne pohode in se še v „frak metal“ nisem.

Nekoč je bil pa srečen dan. Večina gospodov bila je doma, in kazalo se je, da mi bode slednjič vendar-le mogoče gledati vsej vele-možnej gospodi v obraz. Ker mi je bilo dovolj znano, kake slabosti napadajo človeka, ki ima opraviti s tako znojnim opraviлом, kakor je pritiskanje kljuk, ubral sem pot najprvo na „Ferlinčev“ vrt, da si pritrdim dušo k telesu.

Ko si krepim želodec s kislimi ledicami — pravijo, da so v tacih okolščinah najboljše! — priplava skozi vrtna vrata visok gospod s še višjim cilindrom, v črnej dolgej suknji in v novih, rujavkasto rdečih glace-rokovicah. Zdel se mi je znan in že se premaknem, da ga udanostno pozdravim, v istem hipu pa spoznam v njem bližnjega mi tovariša Viktorja.

„Kaj pa je tebe prineslo tacega semkaj?“ vskliknil sem razveseljen od krasnega pogleda, pozabivši samega sebe. „I — kaj pa tebe?“ zasmeje se mi on. „Jaz sem pa kompetent!“ „No jaz pa tudi!“

(Dalje prih.)

Črnagoj.

Književnost.

Knjižnica za mladino. 5. snopič tega prekoristnega zbornika prinaša to-le vsebino: „Dva sveta večera“. Češki spisal Francíšek Hrnčíř. Poslovenil V. P. — „Sneženi plaz v Alpah.“ Češki spisal Francíšek Hrnčíř. Poslovenil V. P. — „Milutin Vidovič.“ Spisal Francíšek Frisch. Poslovenil Janko Leban. — „Rejenček Štepanek.“ Po nemškem posnela Ljutomerska. — „Babičina povest.“ Po nemškem posnela Ljutomerska. — „Nekdanja jezerska naselbina pri Ljubljani.“ Češki spisal Klement Čermak. Poslovenil S. G. ml. — Snopič za rožnik izostane, ker izide koncem mal. srpana dvojnati snopič št. 6.—7. z raznovrstnimi pripovedkami dveh znamenitih čeških pisateljic Eliška Krasnohorská in Bogomila Klimšová. (Več prihodnjč. Uredn.)

Zbrane pesmi. Zložil Anton Funtek. — Te krasne, v vsakem oziru dovršene pesmi so izišle v dvojnatem snopiču „Slovanske knjižnice“ št. 39. in 40., ki je lično natisnen. Ta snopič je posvečen Ljubljani, ne razdejani, marveč obnovljeni. Cena 50 kr., za naročnike 30 kr. Ako se prodá vsa zaloga, dobi Ljubljana 200 gld.

Jugoslavjanski stenograf i glasnik prinaša v 5. številki zopet zelo zanimivo vsebino in krasne slike in sicer: Ljubljana po potresu (slika); Slovenska Lizbona (Stritar); Simon Gregorčič (s sliko) i. t. d. List prav toplo priporočamo vsem prijateljem stenografije in književnosti, ker se odlikuje po mnogovrstni vsebini, krasni obliki ter ceneni naročnini (5 kron). Izdaje ga A. Bezenšek v Plovdivu.

Naši dopisi.

Z Gorenjskega. Dne 16. malega travna t. l. obhajal je gospod Leopold Božič vrli nadučitelj, v Žireh 40 letnico svojega plodonosnega učiteljskega službovanja. Ob tej priliki zbralo se je nekaj gospodov tovarišev učiteljev in obitelj slavljenca, da mu svoja srčna čutila o tej slavnosti izrazijo. Počastil je g. slavljenca tudi g. veroučitelj Žirovski g. J. Cegnar. Slavnosti, ki se je skromno vršila, ne bom popisoval, ker to ni moj namen in je bila le bolj družinskega značaja. Opomniti mi je le, da so se vsi živeči otroci iz daljnih krajev obširne Avstrije sešli, da so svojemu osivilemu očetu čast in veselje skazali. Bilo jih je 11! Lepo število za skromno plačanega očeta in vendar je bil zelo ginjen, ko je videl vse čvrste in zdrave in kako so mu otročje svoje počutke izraževali. Gospod kapelan Cegnar napil je prekrasno napitnico g. slavljencu in celi obitelji, ki tako iskreno svojega očeta ljubi, da so nekateri otroci celo iz daljne Pešte in Dunaja in Pulja prihiteli veselit se s svojim ljubljanim očetom. Pozabiti ne smem zdravice njegove 6 letne unukinje, ki je nas nazoče tako ganila, da so nekateri glasno ihteli. Kdo jo je naučil, ne vem povedati; bilo je krasno govorjeno. Tako so bili ginjeni, da so se solzili samega veselja, videvši sivega, a še vedno čvrstega očeta, kateri je vkljub mnogo prestanim britkostim še vedno krepak na duhu in telesu. Sedaj naj pa sledi popis njegovega službovanja odnosno delovanja na šolskem polji.

Službuje g. slavljenec v 8. kraji, torej 8. služba in sicer na svoji sedanji službi 20 let, kjer je v začetku moral mnogo neugodnega in hudega prestati, ker je bil on strogo natančen, a ljudstvo je šlo smatralo le za nekako reč brezpotrebno. Sedaj je v redu. Služboval je najprvo kot podučitelj na 4 razrednici v Vipavi s plačo 144 gld. in potem kot učitelj na 1, 2 in 3 razrednicah, kjer je sedaj nadučitelj. Po službenih letih

je med aktivno služečimi deseti na Kranjskem, a na Notranjskem po službenih letih najsterejši učitelj. V logaškem okraji slušbuje 29 let, kjer je bil 12 let član c. kr. okr. šol. sveta in zastopnik učiteljstva in 3krat je bil voljen delegatom v deželno konferenco. Vso dobo službovanja svojega ni najmanje strahovalne kazni prejel, pač pa ima izvrstna spričevala o učiteljski sposobnosti.

Omenim naj še, da je g. jubilar vdbil mnogo častitek od gg. tovarišev, pismenih in ustnenih in še celo sodček izbornega Istrana mu je neki g. profesor, bivši njegov učenec in sedaj profesor in c. kr. okr. šol. nadzornik v Istri poslal, misleč si: „Kedor mnogo dela, potrebuje včasih kapljico rujnega vinca“. Da, potreboval bi ga, a za kaj ga kupiti pri tako mnogobrojni družini in pičli plači? in pri tem še dva dijaka v gimnaziji, katera ga skoraj polovico dohodkov njegovih staneta.

Tako sem v kratkih potezah popisal redko svečanost nadučitelja L. Božiča. Kot njegov stari in pravi prijatelj pa rečem: Bog živi još mnogaja leta osivelega ledino oratarja slovenskega in mu daj dočakati dobe, ko se bo slovenskemu učiteljstvu vsaj gmotno bolje godilo, kakor se je njemu godilo! Fiat!

A Požar.

Vestnik.

Osobne vesti. Profesor na ljubljanskem ženskem učiteljsku g. Viktor Bežek je premeščen na žensko učiteljsko v Gorico. — Vodja I. mestne ljudske šole v Ljubljani g. Andrej Žumer je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za kranjski in ravdljski okraj.

Izpiti učne usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani. Za izpite je bil odločen prvotno rok na dan 6. vel. travna t. l. Radi potresa se je moral preložiti na dan 10. rožnika. Oglasilo se je vsega 19 kandidatov oziroma kandidatinj. Dva sta se obrnila še v roku meseca vel. travna do komisije v Maribor, dva sta pa odstopila še pred izpitom. Usposobljenost je zadobilo 15 kandidatov in kandidatinj in sicer a) za občne ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: g. Benedičič Ivan, gđc. Janžar Ana, g. Jelenc Tomaž, gospa Lesnika roj. Kovač, g. Pretnar Friderik, g. Skulj Fran. b) Za meščanske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom: g. Bernot Ivan (II. skup.), g. Finšger Fran (II. skup. z odliko) gđc. Šmitik Frančiška (II. skup.), g. Sitsch Albert (III. skup.) in č. sestra Eleonora Mantuani (I. skup.). c) Za francoščino z nemškim učnim jezikom: gospodične Dolinar Marija, Fava Alfonza, Meyer Emilija (z odliko) in Schwarz Bianca.

Naznanilo. Onim p. n. gospodom učiteljem, ki so usposobljeni za pouk na obč. ljudskih ali meščanskih šolah z jednim učnim jezikom, pa želijo zadobiti si učno usposobljenost še z drugim učnim jezikom, naj služi na znanje, da tak izpit ne spada med „dopolnitvene preskušnje“. (Člen IV., točka 2. ministerskega ukaza z dné 31. mal. srpana 1886. l. št. 6033, min. uk. l. 1886. št. 52, Heinz, Zbirka zak. in uk. o ljudskem šolstvu na Kranjskem, str. 383) ampak med „specijelne preskušnje“. (Člen V., točka 1. omenjenega ukaza Heinz, v omenjeni knjigi str. 385.) Pri tem izpitu je kandidat torej dokazati z razpravo o pedagogičkem predmetu in z ustno preskušnjo, da ima drugi učni jezik tako v obče, kakor tudi z ozirom na dotično učno stvarino pisмено in ustno popolnoma v svoji oblasti. Po glasu te določbe mora spisati kandidat v drugem učnem jeziku pisμένο nalogo in se mora dati izprašati tudi iz vseh predmetov za ljudsko šolo oziroma iz predmetov dotične skupine za meščansko šolo tudi ustmeno v tem drugem učnem jeziku.

Ravnateljstvo c. kr. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole.

V Ljubljani, dné 15. rožnika 1895.

Naloge za izpite učne usposobljenosti meseca rožnika v Ljubljani. Za ljudske šole: Iz pedagogike, nemški: Schulgesundheitspflege, slovenski: Nadzorovanje v šoli.

Iz računstva: a) 6.500 gld. treba razdeliti med 4 osebe takó, da bode razmerje med deležema vsake prejšnje in naslednje osebe kakor 2 : 3; koliko dobi vsaka oseba? b) Polumer kroga znaša 3,4 dm.; za koliko je ploščina njemu vértanega kvadrata večja od ploščine njemu vértanega jednakostraničnega trikotnika? Iz realij: a) Zavedanje po straneh neba (metodična obravnava v ljudski šoli). b) Bučela, metodična obravnava. c) Der Blitzableiter ist zu beschreiben und das Verhalten bei einem Gewitter zu erklären. — Za meščanske šole, I., II. in III. skupina z nemškim in slovenskim učnim jezikom: A. a) Der Begriff der Schulzucht, als erziehender Factor betrachtet, ist zu entwickeln. b) Das genetische Verfahren beim Unterrichte ist durch Beispiele aus der gewählten Fachgruppe zu erläutern. B. a) Kaj je plemeniti značaj in kako more pripomoči šola k njegoveinu razvitju. b) Koncentracija pouka je razložiti in pokazati na praktičnih slučajih iz šolskega življenja. — Za I. skupino meščanskih šol: a) iz nemščine: Die Bedeutung Klopstocks für die deutsche Literatur. b) Iz slovenščine: Slomšek — pisatelj in pedagog. c) Iz zemljepisja: a) Materielle Culturverhältnisse in Frankreich. b) Lunine premembe (metodična obravnava). c) Die Grenzlinien der österr. Centralalpen sind in einer Kartenskizze vorzustellen. d) Iz zgodovine: a) Najvažnejši dogodki starega veka okoli leta 500 pred Kr. b) Die Reformen Maria Theresias. c) Rudolf IV. Ustanovnik. — Za II. skupino: iz matematike (tudi za III. skupino): a) Die Höhe eines Dreieckes ist um 8 m grösser als die Grundlinie; der Inhalt beträgt 44,02 m²; wie gross ist die Grundlinie? b) Differenzen zweier Zahlen ist 12, trikratnik prvega je pa jednak petkratniku drugega; kaki številu sta to? c) Die Oberfläche eines geraden rechteckigen Prisma beträgt 648 m²; die zwei anliegenden Seiten der Basis differieren um 2 m und die Höhe ist um 10 m grösser als der Umfang der Grundfläche; wie gross sind die Seiten der Basis und die Höhe des Körpers. Iz naravopisa: a) Dvoživke ali krkoni. b) Die Rosenblütler; ihre charakteristischen Merkmale und ihre Benützung. c) Das Quecksilber; sein Vorkommen, seine Eigenschaften und seine Verwendung. Iz naravoslovja (tudi za III. skupino): a) Magnetna igla in nje uporaba. b) Es sind die Bewegungsgesetze eines freifallenden Körpers zu entwickeln. c) Die Entstehung des Echo's ist zu erklären. — Za III. skupino (vrhu že omenjenih nalog): Iz prostoročnega risanja: 1. von einem Gipsmodelle sind a) die Contouren zu zeichnen, b) die Selbst- und Schlagschatten und die Lichtstellen zu bezeichnen. 2. Das Podium mit dem Katheder und der Schultafel sind nach der Anschauung zu zeichnen. Iz lepomisja: 1. Mehrere Sätze sind in der a) deutschen, b) englischen Currentschrift, c) in Rondschrift zu schreiben. 2. Das Lesen der Steilschrift. — Za specialni izpit iz francoščine z nemškim učnim jezikom: a) Welche Vortheile gewährt uns die Kenntnis der französischen Sprache? b) Prestave iz nemščine v francoščino.

Za učiteljski konvikt so nabrali učitelji kamniškega okraja na obcnem zboru okrajnega učiteljskega društva v Tuhinju **25 K 20 h** namesto venca r. soprogi nadučitelja Fr. Trošta v Vodica. Tovariši, posnemajmo vrlo učiteljstvo kamniškega okraja pri jednacih prilikah!

Končna klasifikacija učencev in učenk na ljudskih šolah v Ljubljani. Po nasvetu c. kr. mestnega šolskega sveta je visoki ces. kr. deželni šolski svet z razpisom z dne 13. roznika t. l. št. 1239 odredil, da je učence in učenke tistih razredov na javnih in zasebnih ljudskih šolah v Ljubljani, v katerih se pouk zaradi velikonočnega potresa doslej ni mogel nadaljevati, dalje tistih razredov, v katerih se je pouk začetkom meseca roznika t. l. spet pričel, zunaj Ljubljane bivajoče učence in učenke, ki jim ni bilo moči priti v šolo, končno veljavno klasificirati na podstavi klasifikacije tretjega četrtletja ter jim izročiti dotična šolska naznanila, učenkam na obeh Uršulinskih meščanskih šolah pa letna spričevala o šolskem letu 1894/5. V Ljubljani bivajočim takšnim šolskim otrokom je do 15. mal. srpana t. l. po šolska naznanila (spričevala) priti v vodstveno pisarno, zunaj Ljubljane bivajočim se pa po pošti pošljejo na dom.

Draginjske razmere ljubljanske so že po vsem svetu znane in tudi razupite. Take draginje in sebičnosti ni kmalu nikjer po državi, kakor baš pri nas, tako se čuje in tako toži! Živila, stanovanja, prometna sredstva i. dr., vse zelo drago, dražje nego v velikih mestih, poleg tega pa razmeroma slabo in — nerabno! Pomanjkanje stanovanj in visoke najemščine so ljubljansko mesto že dozdaj diskreditirale na zunaj, sedaj pa je najti v našem mestu celo mnogo gospodarjev, ki že zahtevajo vsled katastrofe višjo najemščino od svojih ubogih strank, dočim prežé na drugi strani na državno podporo, katero bi radi iz samega kristolovstva in brez značajne sebičnosti vtaknili v žep, a stroške za poprave naj jim povrnejo stranke v hiši. O tem odiranji prišlo so pritožbe sedaj na dan in uradni list postavil se je tem špekulacijam po robu, kar kaže, da bode vlada strogo postopala pri razdelitvi državne podpore v Ljubljani. In to je popolnoma na mestu! Mar Ljubljana ni že dovolj razupita po svetu zaradi draginje, sedaj hočejo

nekateri krogi še katastrofo izkoriščati proti interesom domačinov! — Povsod izsesavanje! Ali je to častno za deželo in nje glavno mesto?! Dovolj izkoriščajo katastrofo tuji ljudje, odločen boj pa je napovedati ljudem, če delajo to kot domačini! Upamo, da tudi merodavni činitelji preprečijo nakane taci in jednaci brezvestnih ljudi, kateri bi najrajše vse reklamirali za-se: mile darove, državno podporo, draginjske „doklade“, namjemščine, prislužek, z jedno besedo — vsa sredstva za obstanek svojega bližnjega. Gabi se nam, tako delajo — hijene! *In tem ljudem — če jih smemo tako imenovati — smo v pesteh tudi mestni učitelji: Že pred katastrofo je mestno učiteljstvo zaradi velike draginje in skromne plače komaj komaj živelarilo; po potresu postaja pa življenja breme dan na dan težje. Pogled v bodočnost nam je vedno temnejši in ne vemo, kakošen bode konec, če nam slavná predpostavljena oblastva ne pridejo na pomoč. Posebno obračamo se do st. deželnega odbora, oziroma zbora, da nam draginjske doklade skoraj nadalje nakaže in tudi nekoliko poviša.*

Vabilo k VIII. glavnemu zborovanju „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega“, katero se bode vršilo na Unci, dné 4. mal. srpana 1895 ob 9. uri dopoldne v šolskem poslopji. Popoldne izlet k Škocijanskim jamam. K obilni vdeležbi vabi najuljudneje *odbor.*

Vabilo. Dné 4. mal. srpana t. l. bode zborovalo učiteljsko društvo za novomeški okraj v Novem Mestu. Pričetek bo ob 10. uri dopoldne. Poleg običajnih točk vspeveda bode glavna stvar razgovor glede letošnjega Zavezinega zborovanja v dolenskej metropoli.

Črnomelj. Letošnja redna okr. učit. konferenca vršila se bode dné 10. mal. srpana t. l. ob 9. uri zjutraj v šolskem poslopji v Črnomlju. Razun navadnih točk dnevnega reda obravnavalo se bode tole vprašanje: Določitev učne tvarine iz spisja po obsegu postavno določenih ur za posamezne kategorije šol. Za vsako šolo naj to vprašanje izdela učiteljstvo dotične šole.

Zahvala. Mnogim p. n. čestiteljem na imenovanji e. kr. okrajnim šolskim nadzornikom izrekam tem potem svojo presrečno zahvalo.

V Ljubljani, dné 26. rožnika 1895.

A. Žumer.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 304

o. š. sv. Na dvorazrednici v Rieg-u se razpisuje v stalno namestitev mesto nadučitelja s prijemki III. plačilnega razreda in prostim stanovanjem ter v stalno, oziroma začasno namestitev II. učno mesto s prijemki IV. plačilnega razreda.

Prošnje do dné 20. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svét v Kočevji, dné 25. rožnika 1895.

Št. 797

o. š. sv. Na jednorazrednici v Velikih Poljanah je popolniti mesto učitelja-voditelja s prijemki IV. plačilnega razreda.

Prošnje do 20. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svét v Kočevji, dné 25. rožnika 1895.

 Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli malé osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.